

Bryssel den 27 februari 2026
(OR. en)

6854/26

MIGR 61
JAI 263
ASIM 15
SOC 120
EMPL 51
EDUC 67

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av
Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 16 februari 2026

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: C(2026) 462 final

Ärende: KOMMISSIONENS REKOMMENDATION
av den 29.1.2026
om att locka talanger för innovation

För delegationerna bifogas dokument – C(2026) 462 final.

Bilaga: C(2026) 462 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 29.1.2026
C(2026) 462 final

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 29.1.2026

om att locka talanger för innovation

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 29.1.2026

om att locka talanger för innovation

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och av följande skäl:

- (1) Att locka och behålla tredjelandsmedborgare med specialkunskaper eller stark innovationspotential, inbegripet forskare, studerande och utexaminerade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (*STEM-ämnena*), högkvalificerade och kompetenta arbetstagare, grundare av uppstartsföretag och innovativa entreprenörer, är avgörande för att upprätthålla unionens ekonomiska tillväxt, konkurrenskraft och tekniska ledarskap.
- (2) Att locka talanger för innovation är särskilt viktigt inom nyckelsektorer för unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende, däribland informations- och kommunikationsteknik, *deep tech* och banbrytande innovation såsom artificiell intelligens (AI), kvantteknik och halvledare, virtuella världar, ren och förnybar teknik (inklusive kärnteknik), bioteknik (inklusive hälsorelaterade och bioekonomiska tillämpningar), avancerad tillverkning och avancerade material samt cybersäkerhet.
- (3) En ihållande brist på arbetskraft och kompetens inom innovationsintensiva sektorer försvagar unionens förmåga att uppnå sina mål. Denna brist har nästan fördubblats sedan 2015 och förväntas bestå, och mer än hälften av alla nya arbetstillfällen fram till 2035 förväntas kräva högkvalificerade arbetstagare. Klyftorna mellan könen bidrar till denna brist, särskilt när det gäller arbetskraft inom naturvetenskap och ingenjörsvetenskap samt inom företagssektorn. Bristen återspeglar också hinder för att fullt ut utnyttja kompetensen hos tredjelandsmedborgare som redan är bosatta i unionen, inbegripet utmaningar med erkännande av kvalifikationer och begränsad tillgång till sysselsättning som matchar deras kompetens. Små och medelstora företag och uppstartsföretag påverkas oproportionerligt mycket av denna brist och har svårt att locka de talanger som krävs för att expandera och konkurrera globalt¹.
- (4) Det är fortfarande viktigt att mobilisera potentialen hos unionens egen arbetskraft. Att locka kompetenta och innovativa personer från länder utanför unionen är dock också nödvändigt för att säkerställa en hållbar tillgång till talanger som stärker unionens konkurrenskraft och möjliggör framsteg när det gäller att omsätta dess strategiska prioriteringar i praktiken. I en alltmer osäker global miljö utgör unionens öppenhet, respekt för grundläggande rättigheter, akademiska frihet och starka demokratiska institutioner en avgörande faktor för att locka kompetenta och innovativa personer som söker en stabil och öppen miljö där de fritt kan leva, arbeta och skapa.

¹ *Employment and Social Developments in Europe 2024* – om bristen på arbetskraft och kompetens för Europas gröna och digitala framtid, Europeiska kommissionen, 2024.

- (5) I migrations- och asylpakten² bekräftas vikten av att locka kompetens och talanger till unionen. Under de senaste åren har kommissionen lagt fram förslag om en rad lagstiftningsåtgärder och operativa och framåtblickande åtgärder, däribland ett förslag om att inrätta dels en talangreserv i EU³ för att främja internationell rekrytering, dels talangpartnerskap för att främja strukturerade samarbetsramar med partnerländer.
- (6) Ett effektivt genomförande av åtgärder för att locka talanger bör stödjas genom samarbete med partnerländer, särskilt när det gäller dokumentssäkerhet, identitetshantering och informationsutbyte, även för att ta upp frågor som rör en potentiell kompetensflykt. Ett sådant samarbete bör syfta till att stärka det ömsesidiga förtroendet, bidra till inreseförfarandenas integritet och komplettera EU:s bredare partnerskap, inbegripet talangpartnerskap och engagemang i frågor om utvidgning och grannskap. I detta sammanhang betonar pakten för Medelhavsområdet⁴ betydelsen av talangers rörlighet för att bygga övergripande partnerskap, bland annat genom att främja högre utbildning, främja rörlighet för studenter och föreslå inrättandet av ett universitet för Medelhavsområdet.
- (7) Kompetensunionen⁵ beskrev viktiga resultat som ska uppnås på unionsnivå, nationell, regional och lokal nivå i syfte att locka och behålla kompetens från tredjeländer för att ta itu med brister och utveckla talanger i unionen. Den betonade också vikten av att stödja integration och familjeliv för att locka och behålla kvalificerade arbetstagare och forskare, inbegripet behovet av att utveckla attraktiva forskningskarriärer så som uppmuntras av den europeiska stadgan för forskare.
- (8) Kompetensunionen syftar till att antalet studerande från länder utanför EU som kommer till EU för att studera och skaffa sig en högskoleexamen ska vara minst 350 000 per år senast 2030. Erasmus+-programmet är en viktig möjliggörande faktor för kompetensunionen, bland annat genom flaggskeppsinitiativ som Erasmus Mundus, Europeiska universitetsalliansen och en framtida gemensam europeisk examen/märkning.
- (9) Den kommande strategin för yrkesutbildning, som tillkännagavs i kompetensunionen, kommer också att bidra till att locka studerande och utexaminerade från yrkesutbildningar, vilka kan stödja innovationen i unionen.
- (10) Initiativet *Välj Europa för livsvetenskaper*⁶ främjar Europa som ett lockande mål för internationella studerande, forskare och yrkesverksamma, och EU:s strategi för uppstarts företag och expanderande företag⁷ syftar till att göra Europa till den bästa platsen i världen för att starta och utveckla globala teknikdrivna företag, inbegripet *deep tech*-företag. Dessa initiativ, tillsammans med handlingsplanen för AI-kontinenten⁸, belyser den strategiska betydelsen av sektorer som *deep tech*, AI, ren teknik, hälso- och sjukvård och digital teknik för Europas konkurrenskraft och suveränitet, samt behovet av att se till att EU kan locka kvalificerade yrkesutövare som driver dessa sektorer framåt. Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna är ett viktigt instrument för att locka och behålla internationella talanger i Europa och stödja utbildning och karriärutveckling för forskare från hela världen under alla steg i

² COM(2020) 609 final.

³ COM(2023) 716 final.

⁴ JOIN(2025) 26 final.

⁵ COM(2025) 90 final.

⁶ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs#choose-europe-for-science-new>.

⁷ COM(2025) 270 final.

⁸ COM(2025) 165 final.

karriären. Avslutningsvis kommer EU:s Blue Carpet-initiativ, som lanserades genom EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag, att stödja arbetet med att locka och behålla högkvalificerade och diversifierade talanger, med fokus på utbildning i entreprenörskap, skatterelaterade aspekter av aktieoptioner för företagsledare och gränsöverskridande anställningar.

- (11) Kommissionen erbjuder stöd genom pågående och planerade initiativ som syftar till att stärka EU:s attraktionskraft för talanger, särskilt genom forsknings- och innovationsåtgärder med anknytning till ”Välj Europa”. Detta arbete kommer också att omfatta finansieringsmöjligheter och kommunikationsverksamhet för att informera talanger om sysselsättningsmöjligheter inom EU:s forskningsorganisationer.
- (12) Den kommande europeiska rättsakten om innovation syftar till att öka och påskynda införandet av innovation och förbättra regleringsramen för innovativa företag, inklusive uppstartsföretag och expanderande företag. Ett förslag från kommissionen till en rättsakt om det europeiska forskningsområdet kommer också att stärka investeringarna i forskning och utveckling, anpassa unionens och medlemsstaternas investeringsprioriteringar och stödja forskares rörlighet till och inom unionen. Kommissionens handlingsplan för kvinnor inom forskning, innovation och uppstartsföretag kommer att ta itu med bestående klyftor mellan kvinnor och män som begränsar den fullständiga mobiliseringen av talang- och innovationspotentialen med målet att göra EU till världens mest attraktiva plats för kvinnor inom dessa områden senast 2030.
- (13) Att locka internationell talang för innovation och konkurrenskraft är också ett av huvudmålen i EU-strategin för viseringspolitik⁹, som fastställer en ram för en viseringspolitik som främjar EU:s långsiktiga intressen genom att stärka säkerheten i hela Schengenområdet, främja EU:s välbefinnande och konkurrenskraft och projicera Europas ställning och motståndskraft på den globala arenan.
- (14) Unionen bör genomföra de åtgärder som redan inletts och intensifiera sina ansträngningar för att vidta ytterligare åtgärder för att bli en attraktiv destination för internationella talanger vars kompetens, kunskap eller verksamhet kan bidra till dess konkurrenskraft och innovationsekosystem. Dessa åtgärder bör förbättra tillgången till och genomförandet av unionens och medlemsstaternas ramar för studier, forskning, anställning som kräver hög utbildning och kompetens, grundare av uppstartsföretag och innovativa entreprenörer.
- (15) Den flexibilitet som föreskrivs i unionens rättsliga ram bör användas för att påskynda och underlätta inresa för internationella talanger och öka unionens attraktionskraft. Dessa åtgärder bör åtföljas av operativa åtgärder på både unionsnivå och nationell nivå.
- (16) Unionens regelverk utgör ett ramverk för att locka och behålla talanger från länder utanför EU. Genom direktiv (EU) 2016/801 (*direktivet om studerande och forskare*)¹⁰ harmoniseras villkoren för inresa och vistelse för studerande och forskare, vilket underlättar rörligheten och möjligheterna efter studierna eller forskningsuppdraget. I

⁹ COM(2026) 43.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (EUT L 132, 21.5.2016, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

direktiv (EU) 2021/1883 (*EU:s blåkortsdirektiv*)¹¹ fastställs gemensamma regler för inresa och rättigheter för högkvalificerade arbetstagare. Dessa regler kompletteras av rådets direktiv 2003/86/EG (*familjeåterföreningsdirektivet*)¹² som fastställer villkoren för familjeåterförening, en faktor som spelar en viktig roll för att locka och behålla utländska talanger och främja långsiktig integration.

- (17) Långsamma förfaranden, svårigheter för begåvade arbetstagare att få tillgång till konsulat, brist på information och komplexa nationella system, även för grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer, fortsätter att undergräva unionsramens effektivitet och begränsa dess attraktionskraft och synlighet på global nivå. De minskar också effekterna av unionens insatser på andra områden, såsom utbildning, forskning och innovation.
- (18) För att locka internationella talanger till unionen är det viktigt att ha snabba, öppna och förutsägbara inreseförfaranden. Särskilda åtgärder kan vidtas för att göra förfarandena för inresa enklare och mer förutsägbara, förkorta behandlingstiderna och se till att konsulära och administrativa system har tillräckliga förutsättningar för att hantera ansökningarna på ett effektivt sätt samtidigt som skydd mot potentiellt missbruk säkerställs, även med stöd av unionsfinansiering.
- (19) Att stärka långsiktiga perspektiv är avgörande för att locka och behålla forskare, internationella studerande, högkvalificerade och kompetenta arbetstagare, grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer. Rådets direktiv 2003/109/EG (*direktivet om varaktigt bosatta*)¹³ ger möjlighet att förvärva ställning som varaktigt bosatt i EU efter fem års laglig och oavbruten bosättning i en medlemsstat, och stöder mycket rörliga talanger som forskare och högkvalificerade arbetstagare. Kommissionens förslag¹⁴ på omarbetning av direktivet om varaktigt bosatta skulle ytterligare bidra till att göra unionen mer attraktiv.
- (20) Att underlätta erkännandet av tredjelandsmedborgares kvalifikationer och valideringen av deras kompetens är också avgörande för en framgångsrik politik för att locka och behålla dessa personer. Initiativet för kompetensportabilitet som ska antas 2026 kommer att undersöka möjligheterna att föreslå gemensamma regler för enklare förfaranden för erkännande och validering av tredjelandsmedborgares kvalifikationer och kompetens.
- (21) Att förbättra tillhandahållandet av information till talanger utomlands, stärka samordningen mellan utbildning, forskningsinstitut och innovationsaktörer och säkerställa tillräcklig administrativ kapacitet är viktigt för att förfarandena ska bli snabbare, öppnare och effektivare.
- (22) Riktade rekommendationer bör läggas fram för att underlätta för talanger att få tillträde till unionen och dess medlemsstater samt för att effektivisera ansökningsförfarandena, stärka åtgärderna för att locka och behålla internationella

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/1883 av den 20 oktober 2021 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning och om upphävande av rådets direktiv 2009/50/EG (EUT L 382, 28.10.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

¹² Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>), medan direktiv (EU) 2016/801 (för forskare) och direktiv (EU) 2021/1883 innehåller förmånligare regler.

¹³ Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

¹⁴ COM(2022) 650 final.

talanger som kan bidra till unionens konkurrenskraft och tillväxt, öka kapaciteten och tillgången till information och främja samordningsmekanismer.

- (23) Personer som beviljats internationellt skydd som är bosatta i EU eller tredjelandsmedborgare i behov av skydd som fördrivits i ett tredjeland kan också ha de färdigheter som behövs på den europeiska arbetsmarknaden eller ha en stark innovationspotential. De kan dock stå inför särskilda utmaningar för att beviljas uppehållstillstånd för syften som studier, forskning eller högkvalificerad anställning. Detta inbegriper att ta itu med frågor som rör tillgång till erkännandeförfaranden för utländska examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis, särskilt i fall där det saknas skriftliga bevis eller där det saknas möjlighet att betala kostnaderna för erkännandeförfaranden. Erfarenheter från kompletterande vägar med anknytning till arbete eller utbildning, i linje med kommissionens rekommendation om lagliga vägar till skydd i EU¹⁵, skulle kunna användas i detta avseende.
- (24) Samarbete och utbyte av information mellan medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och berörda parter om hur man lockar talanger för innovation bör främjas, bland annat genom ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis. En plattform avsedd att locka talanger för innovation, där experter från befintliga forum för migration, sysselsättning, utbildning och innovation samlas, bör inrättas för att skapa synergier, säkerställa samordning och övervaka genomförandet av rekommendationen.
- (25) Kommissionen bör regelbundet utvärdera genomförandet av denna rekommendation, med början 2026, även för att bedöma om riktade lagstiftningsanpassningar behövs för att göra förfarandena enklare och mer anpassade till EU:s ambitioner när det gäller konkurrenskraft och innovation. I detta syfte bör medlemsstaterna uppmanas att informera kommissionen om relevanta nationella initiativ, reformer, god praxis och statistik.
- (26) Denna rekommendation bör inriktas på ramarna för inresa och vistelse, för vistelser som varar längre än 90 dagar. Medlemsstaterna kan också besluta att tillämpa åtgärderna i denna rekommendation på relevanta kategorier av viseringspliktiga tredjelandsmedborgare som besöker EU i studie-, forsknings- eller affärssyfte för vistelser på upp till 90 dagar inom en 180-dagarsperiod, förutsatt att detta är i linje med EU:s tillämpliga rättsliga ram för viseringar för kortare vistelse¹⁶.
- (27) Denna rekommendation påverkar inte medlemsstaternas befogenhet att bestämma hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa för arbetsändamål, i enlighet med artikel 79.5 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

UNDERLÄTTA TILLTRÄDE TILL UNIONEN OCH DESS MEDLEMSSTATER OCH EFFEKTIVISERA ANSÖKNINGSFÖRFARANDENA FÖR TALANGER

Åtgärder för att underlätta inlämning och utvärdering av ansökningar om visering för längre vistelse och uppehållstillstånd

¹⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1364 av den 23 september 2020 om lagliga vägar till skydd i EU: att främja vidarebosättning, inresa av humanitära skäl och andra kompletterande vägar (EUT L 317, 1.10.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex) (EUT L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

1. Medlemsstaterna bör införa enkla, snabba, öppna och digitaliserade ansökningsförfaranden för att uppmuntra högkvalificerade och kompetenta arbetstagare, men även forskningsorgan, utbildningsanstalter och arbetsgivare, att utnyttja möjligheterna till internationell rörlighet.
2. Medlemsstaterna bör tillåta sökande att lämna in ansökningar både på distans och personligen. Möten på plats bör endast krävas när det är absolut nödvändigt, till exempel för att tillhandahålla biometriska uppgifter eller vid rimliga misstankar om att tredjelandsmedborgare skulle bosätta sig i unionen för andra ändamål än de för vilka ansökan gäller. I de fall ansökningar måste lämnas in på plats bör medlemsstaterna se till att det finns tillräckliga och lättillgängliga mötestider för inlämning av ansökningar, intervjuer och upphämtning av viseringar för längre vistelse eller uppehållstillstånd.
3. Medlemsstaterna bör se till att åtgärder för att underlätta inlämningen av ansökningar åtföljs av lämpliga skyddsåtgärder för att säkerställa att tredjelandsmedborgare inte utgör ett hot mot den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller folkhälsan och för att förhindra missbruk och bedrägerier, bland annat genom kontroll av värdenhetens och arbetsgivarens äkthet och tillförlitlighet, av de styrkande handlingarna och av profilen för sökande som har för avsikt att bedriva forskning, studier eller arbete på områden av strategisk betydelse (såsom försvar, kärnenergi eller underrättelser). Medlemsstaterna bör också införa proportionella övervakningsmekanismer efter det att tredjelandsmedborgare har rest in på deras territorium för att säkerställa att inresevillkoren fortsätter att vara uppfyllda, även för att övervaka att det inte uppstår några nya risker för den allmänna säkerheten och den allmänna ordningen, i all synnerhet risker för teknickläckage.
4. Medlemsstaterna bör införa nätbaserade ansökningssystem som är användarvänliga, effektiva och som möjliggör säkert och interoperabelt¹⁷ datautbyte och samordning mellan de behöriga nationella myndigheter som deltar i behandlingen av ansökningar.
5. Medlemsstaterna uppmanas att i förekommande fall samla och samordna konsulära resurser i tredjeländer för att ta itu med de konsulära myndigheternas begränsade kapacitet. Detta samarbete skulle kunna omfatta delade eller gemensamma viseringsavdelningar, tillhandahållande av riktad information om ansökningsförfarandena och underlättande av förfaranden för visering för längre vistelse och uppehållstillstånd för internationella studerande, forskare, högutbildade och kompetenta arbetstagare, grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer. Dessa särskilda avdelningar kan upprättas i samarbete med EU:s delegationer, nationella innovationsorgan och handelskammare, och kan även användas för kampanjinsatser.
6. Om en medlemsstat saknar diplomatisk eller konsulär representation i ett tredjeland bör den vidta nödvändiga åtgärder för att underlätta inlämningen av ansökningar, till exempel genom ett system för inlämning av ansökningar på nätet eller genom överenskommelser med andra medlemsstater med representation i tredjelandet i fråga.

Åtgärder för att främja enklare inresevillkor

¹⁷ Interoperabiliteten mellan medlemsstaternas ansökningssystem kan underlättas genom att man beaktar relevanta resurser på portalen för ett interoperabelt Europa.

7. Medlemsstaterna bör använda godkännande- eller erkännandeförfaranden för forskningsorgan, läroanstalter för högre utbildning och arbetsgivare för att undanta sökande från vissa dokumentationskrav, med hjälp av de möjligheter som ges enligt artiklarna 9 och 15 i direktiv (EU) 2016/801 och artikel 13 i direktiv (EU) 2021/1883. Av öppenhetsskäl och för att säkerställa att sökande är medvetna om de lättnader som tillhandahålls godkända och erkända forskningsorgan, läroanstalter för högre utbildning och arbetsgivare bör medlemsstaterna regelbundet offentliggöra uppdaterade förteckningar över godkända värd- och stödenheter och erkända arbetsgivare på samma webbplatser där sökande kan hitta information om förfaranden för visering för längre vistelse och uppehållstillstånd.
8. Medlemsstaterna bör minska antalet handlingar och bevis som sökande måste uppvisa när de ansöker om att få studera, forska eller utföra arbete som kräver hög utbildning och kompetens vid ett godkänt forskningsorgan, en godkänd läroanstalt för högre utbildning eller hos en erkänd arbetsgivare, inom ramen för vad som är tillåtet enligt artiklarna 8.3 och 11.3 i direktiv (EU) 2016/801 och artikel 13.2 i direktiv (EU) 2021/1883. Medlemsstaterna bör åtminstone befria sökande från att tillhandahålla handlingar som redan har kontrollerats av värdenheten eller en annan behörig myndighet, såsom handlingar som styrker logi, översättning av examensbevis, sjukförsäkringsbevis, arbetsmarknadsprövningar eller annan styrkande dokumentation som utvärderats tidigare under godkännande- eller erkännandeprocessen.
9. Tredjeland-medborgare som kommer till unionen för studier, forskning eller anställning som kräver hög utbildning och kompetens känner ofta inte till sin kommande adress vid tidpunkten för ansökan och kan inte heller hyra adekvat boende utan ett undertecknat anställningsavtal och giltig visering för längre vistelse eller uppehållstillstånd. Medlemsstaterna bör avstå från att kräva att studenter, forskare och högkvalificerade arbetstagare tillhandahåller en adress i den berörda medlemsstaten vid tidpunkten för ansökan, inte heller en tillfällig adress, enligt vad som anges i artikel 7.2 i direktiv (EU) 2016/801 och artikel 5.7 i direktiv (EU) 2021/1883.
10. För att göra EU-blåkortet mer tillgängligt för innovativa talanger bör medlemsstaterna överväga att
 - tillämpa lägre lönetrösklar för yrken med strukturell brist och för nyblivna innehavare av universitetsexamen, inom de gränser som tillåts enligt artikel 5.4 i direktiv (EU) 2021/1883 och
 - acceptera relevant yrkeserfarenhet i stället för formella kvalifikationer under ansökningsförfarandet inom andra strategiska sektorer för unionens innovationsekosystem än IKT-sektorn som förtecknas i bilaga I till direktiv (EU) 2021/1883, i enlighet med artikel 2.9 b i direktivet.

Åtgärder för att förkorta behandlingstiderna

11. Medlemsstaterna bör i samarbete med innovationsaktörer som erkänts eller godkänts av nationella myndigheter (såsom certifierade inkubatorer, acceleratorer, innovationsorgan eller teknikparker) inrätta förenklade eller påskyndade förfaranden för uppstarts företag och innovativa entreprenörer att erhålla visering för längre vistelse eller uppehållstillstånd. Medlemsstaterna bör särskilt tillämpa förenklade eller påskyndade förfaranden för grundare av uppstarts företag och små och medelstora företag samt innovativa entreprenörer som deltar i nationella eller

unionsstödda innovationsprogram såsom Horisont Europa, som omfattar Europeiska innovationsrådet, Europeiska institutet för innovation och teknik, Eureka EuroStars, eller i projekt som stöds av InvestEU.

12. Medlemsstaterna bör så snart som möjligt behandla ansökningar om visering för längre vistelse och uppehållstillstånd (inklusive ansökningar om förnyelse) från internationella studerande, forskare och högkvalificerade och kompetenta arbetstagare inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, matematik och andra innovationsrelaterade sektorer, samt för grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer, och uppmanas att göra detta inom 30 dagar från det att ansökan lämnades in.
13. I linje med de mål som anges i rådets rekommendation Europa på väg¹⁸ bör medlemsstaterna även så snart som möjligt behandla ansökningar om visering för längre vistelse och uppehållstillstånd (inklusive förnyelser) från internationella studerande och forskare som kommer till unionen inom ramen för unionsfinansierade program, såsom Erasmus+, Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna, bidrag från Europeiska forskningsrådet och andra ordningar som är utformade för att locka begåvade FoI-team, och uppmanas att göra detta inom 30 dagar från det att ansökan lämnades in.
14. Medlemsstaterna bör avstå från att i olika skeden av inreseförfarandet begära icke-väsentliga handlingar som redan lämnats in i ett tidigare skede av förfarandet, såsom kopior av anställningsavtal, handlingar som styrker logi, officiella översättningar eller legalisering av examensbevis, och bör agera på grundval av ömsesidigt förtroende för de tillhandahållna handlingarnas äkthet och riktighet. I enlighet med artikel 5.2 i direktiv 2016/801 bör medlemsstaterna överväga att godta handlingar på andra av unionens officiella språk än deras officiella språk, eller åtminstone på engelska.
15. Medlemsstaterna bör tillåta internationella studerande att inleda invandringsförfaranden före betalningen av hela kursavgiften, under förutsättning att beviset på att hela beloppet har betalats tillhandahålls senast när viseringen för längre vistelse eller uppehållstillståndet utfärdas.
16. Om en medlemsstat utfärdar uppehållstillstånd endast på sitt eget territorium och sökande behöver visering för att resa in på territoriet, bör medlemsstaten behandla utfärdandet av den nödvändiga viseringen så snart som möjligt och inom samma övergripande tidsfrist på 30 dagar som rekommenderas i punkterna 12 och 13 i denna rekommendation. Denna tidsfrist bör i tillämpliga fall även omfatta den tid som de behöriga myndigheterna behöver för att kontrollera situationen på arbetsmarknaden.
17. Medlemsstaterna uppmanas att inte tillämpa arbetsmarknadsprövningar för forskare och högkvalificerade och kompetenta arbetstagare annat än när det är vederbörligen nödvändigt och att inte tillämpa dem i anslutning till förlängningar av uppehållstillstånd eller avseende rörlighet inom EU. Medlemsstaterna uppmanas också att inte tillämpa arbetsmarknadsprövningar för yrken där det råder strukturell brist på arbetskraft och för yrken som bidrar till EU:s innovationsekosystem, exempelvis inom sektorer med anknytning till naturvetenskap, teknik,

¹⁸ Rådets rekommendation av den 13 maj 2024, *Europa på väg – möjligheter till mobilitet i utbildnings syfte för alla*, EUT C, C/2024/3364, 14.6.2024.

ingenjörsvetenskap och matematik. När arbetsmarknadsprövningar utförs bör de vara snabba, proportionella och öppna.

FRÅN ATT LOCKA TILL ATT BEHÅLLA INTERNATIONELLA TALANGER I UNIONEN

Åtgärder för att öka möjligheterna till entreprenörskap och långsiktig sysselsättning

18. Medlemsstaterna bör öka medvetenheten bland internationella studerande och forskare om deras möjlighet att stanna på territoriet i minst nio månader efter slutförande av studier eller forskning med avsikt att söka anställning eller etablera ett företag, i enlighet med artikel 25.1 i direktiv (EU) 2016/801. Denna period kan vid behov förlängas för att ge utexaminerade och forskare tillräckligt med tid för att hitta ett arbete som motsvarar deras kompetensnivå eller för att starta en företagsverksamhet.
19. Medlemsstaterna bör utnyttja möjligheten enligt artikel 15.5 i direktiv (EU) 2021/1883 att tillåta EU-blåkortsinnehavare att bedriva annan yrkesverksamhet som kompletterar deras huvudsakliga verksamhet som blåkortsinnehavare, utan att detta påverkar deras rätt till vistelse i egenskap av blåkortsinnehavare. Denna flexibilitet är särskilt relevant inom IKT och andra innovationsdrivna sektorer, där den skulle kunna uppmuntra högkvalificerade och kompetenta arbetstagare att testa och utveckla entreprenörsprojekt samtidigt som de bibehåller sin huvudsakliga verksamhet i egenskap av blåkortsinnehavare.

Åtgärder för att behålla talanger

20. Medlemsstaterna bör göra det lättare för internationella studerande, forskare, högkvalificerade och kompetenta arbetstagare, grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer att få tillgång till relevanta stödtjänster och nätverk på nationell nivå och unionsnivå för att hjälpa dem att etablera sig och fortsätta sin yrkesverksamhet i EU. Euraxess är redan en referenspunkt för forskare. Innovation kan stödjas ytterligare till exempel genom följande:
 - Information om företagsacceleration och mentorskap för grundare av uppstarts företag och innovativa entreprenörer.
 - Karriärutveckling, inbegripet tjänster för arbetssökande och -förmedling för internationella utexaminerade och akademiker.
 - Främjande av entreprenörsutbildning samt initiativ för fortbildning och omskolning för yrkesverksamma.
 - Stöd för att hitta logi, information om uthyrning av boenden, kontakter med bostadsförmedlare och lokala förvaltningar.
 - Stöd för att lära sig språk eller förbättra språkkunskaper.
 - Hjälp med administrativa formaliteter, inklusive folkbokföring, beskattning, tillgång till hälso- och sjukvård och socialförsäkring.
 - Stöd till makar eller partner att söka arbete eller starta företag, inklusive språkutbildning.
 - Hjälp med inskrivning i barnomsorg och skola för barn, från skolstarten och under hela året, och även med vederbörligt erkännande av tidigare studier som likvärdiga.

21. Medlemsstaterna bör se till att berättigade forskare, högutbildade och kompetenta arbetstagare, grundare av uppstartsföretag och innovativa entreprenörer effektivt kan få ställning som varaktigt bosatta i EU. För att göra detta bör medlemsstaterna tillhandahålla tydlig information om villkor för berättigande, förfaranden och tillhörande rättigheter, samt underlätta samordningen mellan lokala myndigheter och värd- och stödenheter för att kontrollera vistelseperioder och kriterier för integration.
22. Medlemsstaterna bör underlätta erhållandet av ställning som varaktigt bosatt i EU för EU-blåkortsinnehavare, i enlighet med artikel 18.2 i direktiv (EU) 2021/1883, genom att tillåta att vistelseperioder i olika medlemsstater läggs samman. De bör också underlätta erhållandet av ställning som varaktigt bosatt i EU för före detta internationella studerande som stannar kvar i EU efter examen och efter att ha hittat ett arbete. I dessa fall uppmanas medlemsstaterna, i enlighet med artikel 4.2 i rådets direktiv 2003/109/EG, att ta med hälften av vistelseperioderna för studieändamål i beräkningen av den femårsperiod som krävs för att erhålla ställning som varaktigt bosatt i EU.
23. Medlemsstaterna bör tillämpa samma behandlingstider på 30 dagar som i punkterna 12 och 13 för medföljande familjemedlemmar till forskare och högkvalificerade arbetstagare. Dessa kan ansöka om uppehållstillstånd samtidigt som forskaren eller den högkvalificerade arbetstagaren i enlighet med artikel 26.4 i direktiv (EU) 2016/801 och artikel 17.4 i direktiv (EU) 2021/1883. Forskare och högkvalificerade arbetstagare bör informeras om denna möjlighet samt om familjemedlemmars rätt att få tillträde till arbetsmarknaden, hälso- och sjukvårdstjänster och utbildning inklusive yrkesutbildning.

Åtgärder för att främja rörlighet inom EU

24. Medlemsstaterna bör informera sökande om möjligheten till rörlighet inom EU för internationella studerande, forskare och EU-blåkortsinnehavare. Medlemsstaterna bör också se till att relevanta nationella myndigheter och forsknings- och utbildningsinstitut informeras om reglerna för rörlighet inom EU.
25. Medlemsstaterna bör använda den flexibilitet som föreskrivs i artiklarna 27–31 i direktiv (EU) 2016/801 och artiklarna 20, 21 och 22 i direktiv (EU) 2021/1883 för att förenkla och effektivisera förfarandena för rörlighet inom EU. I detta syfte bör medlemsstaterna överväga följande:
 - Att tillåta internationella studerande att röra sig utan krav på att den studerande eller läroanstalterna för högre utbildning underrättar de behöriga myndigheterna i de två medlemsstaterna¹⁹.
 - Att tillåta rörlighet för kortare vistelse för forskare (och deras familjemedlemmar) utan att forskaren och forskningsorganet behöver underrätta de behöriga myndigheterna, i enlighet med artiklarna 28 och 30 i direktiv (EU) 2016/801.
 - Att tillåta EU-blåkortsinnehavare att bedriva affärsverksamhet under en kortare vistelse via rörlighet inom EU, utöver de verksamheter som anges i artikel 2.13 i direktiv (EU) 2021/1883, exempelvis deltagande i innovationsprojekt, mentorskap eller kunskapsutbyte, entreprenörsuppdrag (såsom

¹⁹ Enligt artikel 31.2 i direktiv (EU) 2016/801 får den andra medlemsstaten (där de studerande avser att genomföra en del av sina studier) kräva ett underrättelseförfarande för studenters rörlighet.

inkubatorverksamhet i uppstarts företag, accelerationsprogram, lansering av eller anslutning till ett innovativt företag) och tillfälliga undervisnings- eller forskningsuppdrag vid universitet eller forskningsorgan. Förteckningen över sådana verksamheter bör uppdateras regelbundet och göras tillgänglig i enlighet med artikel 24.1 andra stycket a i direktiv (EU) 2021/1883.

- Att använda det förenklade underrättelseförfarandet för forskares och deras familjemedlemmars rörlighet för längre vistelse i enlighet med artiklarna 29.1 a och 30.2 i direktiv (EU) 2016/801, i stället för det förfarande som kräver en ny ansökan.
- Att begränsa den dokumentation som krävs för internationella studerandes, forskares och EU-blåkortsinnehavares och deras familjemedlemmars rörlighet inom EU till väsentliga delar, såsom en giltig resehandling och ett tillstånd utfärdat av den första medlemsstaten. Andra handlingar, såsom bevis på sjukförsäkring, tillgångar eller adress bör inte begäras på nytt om det inte är absolut nödvändigt. Handlingar på engelska bör godtas.

ÖKAD KAPACITET, FÖRBÄTTRAD TILLGÅNG TILL INFORMATION OCH FRÄMJANDE AV SAMORDNINGSMEKANISMER

Åtgärder för att stärka den administrativa kapaciteten

26. Medlemsstaterna bör förse sina behöriga myndigheter, inbegripet diplomatiska och konsulära företrädare, med tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för att hantera ansökningarna på ett effektivt sätt, särskilt på platser som tar emot stora mängder ansökningar och under säsongstoppar (till exempel månaderna före läsårets början).
27. Medlemsstaterna bör se till att relevant personal, särskilt konsulär personal, får regelbunden och omfattande utbildning i bedömning av ansökningar och relevant dokumentation, och ger sökande råd för att säkerställa att ansökningarna lämnas in fullständiga och i rätt tid.
28. Medlemsstaterna uppmanas att använda tillgängliga unionsinstrument, särskilt Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif), för att stödja kapacitetsuppbyggnad, personalförstärkning och utbildning, samt instrumentet för tekniskt stöd för att stödja sitt arbete med att utforma, genomföra och utvärdera de strukturreformer som krävs för att förbättra migrationshanteringskapaciteten och den sektorsövergripande samordningen, liksom forskningsprogrammet Horisont Europa för att stödja insamling av relevanta bevis och data²⁰.

Åtgärder för att förbättra tillgången till information

29. Medlemsstaterna bör tillhandahålla tydlig information om vilka handlingar som krävs för en ansökan om visering för längre vistelse eller uppehållstillstånd, inklusive exempel på godtagbara bevis för krav såsom ”tillräckliga medel”, samt om tidsfristen för förfarandet för ansökan om visering eller uppehållstillstånd.
30. Medlemsstaterna bör använda och främja befintliga nationella och unionsomfattande verktyg och initiativ för att underlätta tillgången till information för talanger från

²⁰ Se forskningsprojekt inom Horisont Europa som finansieras under ämnet *HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03 (Innovative approaches to talent partnerships)*.

länder utanför EU, till exempel EU:s invandringsportal, Europe Startup Nations Alliances resurshubb för grundare av uppstarts företag, Euraxess-portalerna och portalen ”Välj Europa” för forskare. Vid utformningen och utvecklingen av EU:s talangreserv kommer kommissionen att undersöka samspelet mellan de befintliga verktygen och initiativen på EU-nivå för att främja synergieffekter och förenkling.

31. När det gäller skyldigheten att göra information om inresevillkor och -rättigheter för studerande, forskare och högkvalificerade arbetstagare lättillgänglig i enlighet med artikel 35 i direktiv (EU) 2016/801 och artikel 24 i direktiv (EU) 2021/1883, uppmanas medlemsstaterna att använda centraliserade onlineportaler som enda kontaktpunkt. Dessa ska även finnas tillgängliga som mobilapplikationer och innehålla flerspråkigt material, vanliga frågor, chatbotar eller hjälplinjer. Portalerna bör ge interaktiv vägledning om hur ansökningar utarbetas och om praktiska aspekter av vistelsen i medlemsstaten, såsom bostad, hälso- och sjukvård, banktjänster och skatter. Nationella myndigheters och innovationsaktörers aktiva deltagande är avgörande för att informationen ska vara korrekt, heltäckande och aktuell. Tredjelandsmedborgare bör också kunna ansöka direkt om visering för längre vistelse eller uppehållstillstånd på samma onlineplattform.
32. Medlemsstaterna uppmanas att samarbeta med partnerländerna om åtgärder för att stärka dokumentssäkerheten, identitetshandlingen och informationsutbytet, samt för att ta upp potentiella frågor som rör kompetensflykt. Detta samarbete kan bidra till att stärka det ömsesidiga förtroendet och inreseförfarandenas integritet, som komplement till initiativ inom ramen för EU:s övergripande partnerskap, talangpartnerskap och samarbete med utvidgnings- och grannskapspartner.

Åtgärder för att stärka samordningen

33. Medlemsstaterna bör säkerställa effektiv samordning och kommunikation och effektivt informationsutbyte mellan å ena sidan invandrings- och arbetsmarknadsmyndigheter, å andra sidan värd- och stödorgan, särskilt forskningsorgan och läroanstalter för högre utbildning samt acceleratorer och inkubatorer för uppstarts företag, innovationsorgan och handelskammare. De behöriga myndigheterna bör inrätta kontaktpunkter för att underlätta direkta och säkra utbyten med värd- och stödenheter.
34. Medlemsstaterna bör främja arrangemang enligt vilka värd- och stödenheter kan bistå sökande under inlämningsförfarandet för att säkerställa att ansökningarna är fullständiga innan de skickas till invandringsmyndigheterna.
35. Medlemsstaterna bör informera värd- och stödenheterna om den genomsnittliga handläggningstiden för att de nödvändiga handlingarna (värdskapsarrangemang, antagningsbevis till universitet) ska kunna lämnas in i god tid och under alla omständigheter senast 90 dagar innan forskningsprojektet eller läsåret inleds. För att förhindra administrativa förseningar och säkerställa att inresor sker i tid bör direkta informationskanaler inrättas för att underrätta invandringsmyndigheterna om sen antagning av internationella studerande eller ändrade inskrivningsdatum.
36. Medlemsstaterna bör prioritera sena inreseansökningar för att göra det möjligt för internationella studerande att resa före läsårets början och möjliggöra tidig inlämning av ansökningar om visering för längre vistelse och uppehållstillstånd, för att undvika säsongstoppar och lätta trycket på de konsulära tjänsterna.

Stöd och styrning från kommissionen

37. Medlemsstaterna uppmanas att samarbeta och utbyta information, även med arbetsmarknadens parter och andra berörda parter, om åtgärder för att locka till sig talanger för innovation, även genom ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis. I detta syfte bör medlemsstaterna bidra till den plattform avsedd att locka talanger för innovation som kommissionen kommer att sammankalla för att samla experter på migration, sysselsättning, utbildning och innovation i befintliga forum – såsom kontaktgruppen för laglig migration, plattformen för arbetskraftsmigration, arbetsgruppen för högre utbildning och Europeiska innovationsrådet – i syfte att skapa synergier, säkerställa samordning mellan myndigheter och intressenter och övervaka genomförandet av rekommendationen.
38. För att stödja övervakningen av denna rekommendation och arbetet med att locka talanger för innovation bör medlemsstaterna informera kommissionen om relevanta nationella initiativ, reformer, god praxis och statistik. Kommissionen kommer utifrån den informationen att under 2026 och därefter med jämna mellanrum bedöma situationen, även för att avgöra om det behövs riktade lagstiftningsjusteringar för att göra förfarandena enklare och mer anpassade till EU:s konkurrenskraft och innovationsambitioner.

Utfärdad i Bryssel den 29.1.2026

På kommissionens vägnar

*Magnus BRUNNER
Ledamot av kommissionen*

